

B ö l ü m 19

Anne Sütü ve Emzirme

Abdullah Barış AKCAN¹

Giriş

Anne sütü neredeyse tüm bebekler için en uygun besin kaynağıdır. Yaşamın yaklaşık olarak ilk altı ayı boyunca yalnızca anne sütüyle beslenme, ardından en azından yaşamın ilk yılı ve sonrasında uygun tamamlayıcı katı maddelerle birlikte emzirmeye devam edilmesi önerilir. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), bebeklerin ilk altı ay yalnızca anne sütüyle beslenmesini ve anne sütü ile beslenmenin en az iki yaşına kadar sürdürülmesini önermektedir. Anne sütünün ve emzirmenin hem bebek hem de anne için başta beslenme olmak üzere gelişimsel, psikolojik, sosyal ve ekonomik yönden pek çok yararları vardır. Yetersiz emzirme, bebek ve çocukluk çağı morbidite ve mortalite riskinin ve bazı kronik hastalıkların riskinin artması ile ilişkili bulunmuştur.

Anne Sütünün Besin Bileşimi

Anne sütü, ideal bebek büyümesini ve bağışıklık fonksiyonu gelişimini destekleyen karmaşık ve dinamik bir sıvıdır. Anne sütünün bileşimi zamanla değişir ve canlı hücreler ile birlikte makro besinler, mikro besinler ve biyoaktif faktörler içerir.

Kolostrum, doğumdan sonra memeden salgılanan ilk sıvıdır ve yüksek karotenoid konsantrasyonu nedeniyle yoğun sarı renge sahiptir. Kolostrum anne karnından henüz yeni çıkmış yenidoğan bebeğin ihtiyaçlarını karşılamak üzere

¹ Prof. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD, Neonatoloji BD, e-posta: barisakc@hotmail.com

maya teşvik edilmelidir.Emzirirken, dikkatli bir el yıkama ve bir yüz maskesi takma dahil olmak üzere virüsün bulaşmasını önlemek için tüm olası önlemler alınmalıdır.Süt bir göğüs pompası ile sağılmışsa, anne pompaya veya şişeye dokunmadan önce ellerini yıkamalı ve her pompalama seansından sonra pompa, üreticinin talimatlarına göre dezenfekte edilmelidir.Bu tavsiyelerin yeni klinik kanıtlara ve emzirme deneyimine dayalı olarak güncellenmesi gerekebilir.

Sonuç olarak anne sütü bu kadar önemli olmasına rağmen, bebeklerin anne sütü ile beslenmeleri halen istenen düzeyde değildir. Bu konuda çocuk hekimlerine, sağlık çalışanlarına, idari kadrolara büyük sorumluluklar düşmektedir. Anne sütünün önemini anlatmak ve anneleri ve toplumu bu konuda bilinçlendirmek hepimizin görevidir. Anne sütü ile beslenmek doğan her bebeğin hakkıdır.

KAYNAKLAR

1. World Health Organization. (2019) Breastfeeding. Available at: <https://www.who.int/topics/breastfeeding/en/>
2. Andreas NJ, Kampmann B, Mehring Le-Doare K. Human breastmilk: A review on its composition and bioactivity. *Early Hum Dev*, 2015 ;91(11):629-635.
3. Gidrewicz DA, Fenton TR. A systematic review and meta-analysis of the nutrient content of preterm and term breast milk. *BMC Pediatr*, 2014;14:216.
4. Stiemsma LT, Michels KB. The role of the microbiome in the developmental origins of health and disease. *Pediatrics*,2018 ;141(4):e20172437.
5. Denne SC. Neonatal nutrition. *Pediatr Clin North Am*, 2015;62(2):427-38.
6. Sahin S, Ozdemir T, Katipoglu N, Akcan AB, Kaynak Turkmen M. Comparison of changes in breastmilk macronutrient content during the first month in preterm and term infants. *Breastfeed Med*,2020 ;15(1):56-62.
7. Emiroglu HH. Characteristics of Breastmilk and nutrition with breastmilk. *J Pediatr Sci*, 2017;13(1):15-21.
8. Türkyılmaz C. (2018) Ağızdan Beslenme. *Yurdakök Pediatri Kısım 6: Yenidoğan Hastalıkları* içinde (s128-144).Güneş Tıp Kitabevleri
9. Ballard O, Morrow AL. Human milk composition: nutrients and bioactive factors. *Pediatr Clin North Am*, 2013 ;60(1):49-74.
10. LiaoY, Alvarado R, Phinney B, Lönnerdal B. Proteomic characterization of human milk fat globule membrane proteins during a 12 month lactation period. *J Proteome Res*, 2011;10(8): 3530-3541.
11. Patki S, Kadam S, Chandra V, Bhonde R. Human breastmilk is a rich source of multipotent mesenchymal stem cells. *Hum Cell*, 2010;23(2): 35-40.
12. Munch EM, Harris RA, Mohammad M, et al. Transcriptome profiling of microRNA by Next-Gen deep sequencing reveals known and novel miRNA species in the lipid fraction of human breastmilk. *Plos One*, 2013;8(2):e50564.

13. Hill DR, Newburg DS. Clinical applications of bioactive milk components. *Nutr Rev*, 2015;73(7): 463-476.
14. World Health Organization. Evidence for the ten steps to successful breastfeeding. Geneva, Switzerland,1998. www.who.int/nutrition/publications/evidence_ten_step_eng.pdf.
15. Bergmann RL, Bergmann KE, vonWeizsacker K, et al. Breastfeeding is natural but not always easy: intervention for common medical problems of breastfeeding mothers. A review of the scientific evidence. *J Perinat Med*, 2014;42(1): 9-18.
16. Kültürsay N, Bilgen H, Türkyılmaz C. *Türk Neonatoloji Derneği sağlıklı term bebeğin beslenmesi rehberi*, 2018:1-48.
17. T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Çocuk ve Ergen Sağlığı Dairesi. *Emzirme danışmanlığı eğitimci kitabı*, Ankara 2015
18. Evans A, Marinelli KA, Taylor JS; Academy of Breastfeeding Medicine. ABM clinical protocol #2: Guidelines for hospital discharge of the breastfeeding term newborn and mother: "The going home protocol," revised 2014. *Breastfeed Med*, 2014 9(1):3-8.
19. Caka S, Topal S, Altınkaynak S. Problems encountered during breastfeeding. *J Pediatr Nurs-Special Topics*, 2017;3(2):120-128.
20. WHO. World Health Organization Q&A on COVID-19, pregnancy, childbirth and breastfeeding. World Health Organization. Available from: URL: <https://www.who.int/news-room/q-a-detail/q-a-on-covid-19-pregnancy-childbirth-and-breastfeeding>.
21. Centers for Disease Control and Prevention. Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) Pregnancy & Breastfeeding. Available from: URL: <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/need-extra-precautions/pregnancy-breastfeeding.html>. Accessed March 18, 2020.
22. Erdeve Ö, Çetinkaya M, Baş AY, et al. The Turkish Neonatal Society proposal for the management of COVID-19 in the neonatal intensive care unit. *Türk Pediatri Ars*, 2020 ;55(2):86-92.